

ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Створення глобальної фінансової інформаційної системи приводить до зміни вимог, які ставляться перед бухгалтерським обліком. Один з головних міжнародних процесів, які відбуваються сьогодні у світі, – узгодження національних систем обліку та фінансової звітності різних країн.

Необхідність розробки єдиних стандартів фінансової звітності зумовлена розвитком міжнародної торгівлі, транснаціональних корпорацій, глобалізацією фінансових ринків. В умовах глобалізації капіталів, взаємозалежності економік різних країн через взаємні інвестиції, виникла необхідність розмовляти єдиною мовою бізнесу, яка здатна точно виразити сутність економічних відносин. Сьогодні функції такої мови найбільш послідовно виконують міжнародні стандарти фінансової звітності [1, с. 12].

Не зважаючи на те, що в Євросоюзі МСФЗ стали обов'язковими для всіх держав – членів ще в 2005 році, в Україні фінансову звітність МСФЗ спочатку вимагали лише від підприємств, які склали її для своїх іноземних інвесторів. З 2012 року Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» (далі – Закон) було зобов'язано складати звітність за МСФЗ публічні акціонерні товариства, банки та страхові компанії. А вже з 01.01.2018 р. Законом було визначено, що обов'язково складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами підприємства, які становлять суспільний інтерес (підприємства – емітенти цінних паперів, цінні папери яких допущені до біржових торгів, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім інших фінансових установ та недержавних пенсійних фондів, що належать до мікропідприємств та малих підприємств) та підприємства, які відповідно до цього Закону належать до великих підприємств), публічні акціонерні товариства, підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, а добровільно – інші підприємства (суб'єкти господарювання, крім бюджетних установ), які самостійно визначили доцільність застосування МСФЗ.

Трансформація фінансової звітності за МСФЗ – це процедура перетворення фінансової звітності за національними стандартами обліку в звітність за МСФЗ. Трансформація звітності повинна проводитись в такі етапи: обираючи дату переходу на МСФЗ, затвердження наказу про облікову політику з МСФЗ, проведення інвентаризації на дату переходу на МСФЗ, складання вступного балансу на дату переходу на МСФЗ (коригування статей проходить за рахунок нерозподіленого прибутку) та складання порівняльної фінансової звітності з МСФЗ.

Особливості складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності за МСФЗ у перші звітні періоди визначає МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». Згідно МСФЗ 1 перша звітність повинна мати звіт про фінансовий стан (3 дати балансу) , звіт про прибутки і збитки (2 періоди), звіт про сукупний дохід (2 періоди), звіт про рух грошових коштів (2 періоди) , звіт про власний капітал (2 періоди) та невід’ємна частина звіту - примітки, в яких включають порівняльну інформацію [3].

Зважаючи на те, що в законодавстві з датою переходу виникли непорозуміння, Мінфін надав роз’яснення, що 2018 рік є перехідним періодом для підприємств, а фінансову звітність за 2019 рік потрібно буде скласти та подавати відповідно до МСФЗ. Водночас порівнювана інформація за 2018 рік перераховується з НП(С)БО на МСФЗ для забезпечення порівняльності показників.

У випадку, коли датою переходу на МСФЗ для підприємств, які відповідно до вимог Закону вперше застосовуватимуть МСФЗ, є 01.01.2018:

- складається баланс станом на 01.01.2018 за вимогами П(С)БО;
- для складання попередньої фінансової звітності та попередньої консолідованої фінансової звітності за МСФЗ за 2018 рік і першої фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності за МСФЗ за 2019 рік застосовуються МСФЗ, що будуть чинні на 31.12.2019, з урахуванням винятків, визначених у МСФЗ 1;

- у фінансовій звітності за звітні періоди 2018 року не наводиться порівняльна інформація за 2017 рік (крім балансу);

- перша фінансова звітність та консолідована фінансова звітність, складена за МСФЗ, за 2019 рік має містити інформацію в балансі станом на 01.01.2018, 31.12.2018, 31.12.2019, та звіти про фінансові результати, звіти про рух грошових коштів, звіти про зміни у власному капіталі за 2018 і 2019 роки, відповідні примітки, в тому числі порівняльну інформацію [2].

Тобто, починаючи з 1 січня 2019 року підприємства, які згідно із Законом вперше застосовують МСФЗ, складають та подають проміжну, річну та консолідовану фінансову звітність за 2019 рік відповідно до вимог МСФЗ. Водночас у ролі порівнюваної інформації у проміжній, річній та консолідованій фінансовій звітності використовуються показники фінансової звітності за 2018 рік, також трансформованої відповідно до вимог МСФЗ.

Статтею 14 Закону також встановлено нові підходи до розкриття суб’єктами господарювання фінансової інформації. Окремі категорії підприємств на власному веб-сайті зобов’язані опублікувати річну фінансову звітність, підтвержену аудиторським висновком, який також підлягає публікації.

Отже, завдяки зусиллям розвинутих країн поступово створюється уніфікована система бухгалтерського обліку, тому на сьогодні МСФЗ є найперспективнішою системою обліку в напрямку масового застосування, введення та використання підприємствами різних форм власності. Найбільш оптимальним варіантом розвитку бухгалтерського обліку в Україні є трансформація його методології відповідно до міжнародних стандартів шляхом державного регулювання, яке дозволить вчасно вносити необхідні доповнення в них в міру у розвитку міжнародних стандартів.

Список використаних джерел:

1. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль: Екон. думка ТНЕУ, 2016. 360 с.
2. Лист ДФС Про застосування міжнародних стандартів фінансової звітності: затв. наказом М-ва фінансів України від 29.12.2017 р. № 35210-06-5/37175. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19>
3. Тижневик «Головбух» від 18.08.18р. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7302-mjnarodn-standarti-fiansovo-zvtnost-2018>
4. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16.07.99 р. № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2189-19>

УДК 331.1:631

Н.А. ТКАЧЕНКО, науковий співробітник,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»

КОЛЕКТИВНО-ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Договірне регулювання оплати праці працівників аграрних підприємств здійснюється на основі системи угод, що укладаються на двосторонній або тристоронній основі: на національному – це генеральна угода, галузевому – галузева (міжгалузева) угода, територіальному – територіальна угода та локальному – колективний договір, рівнях відповідно до Закону України «Про колективні договори та угоди», розробленому на основі КЗпП. Так як проект Генеральної угоди на 2018-2019 роки не затверджений, свою дію продовжує попередня Генеральна угода про регулювання основних принципів і норм реалізації соціально-економічної політики і трудових відносин в Україні на 2016-2017 роки, що укладена між всеукраїнськими об'єднаннями організацій роботодавців в особі Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні, всеукраїнськими об'єднаннями професійних спілок в особі Спільного представницького органу репрезентативних всеукраїнських об'єднань профспілок на національному рівні та Кабінетом Міністрів України. На період дії Угоди передбачені: мінімальні соціальні гарантії оплати праці і доходів всіх груп і верств населення, які забезпечують достатній рівень життя; розмір прожиткового мінімуму, мінімальних нормативів; соціального страхування; трудових відносин, режиму роботи і відпочинку; умов зростання фондів оплати праці та встановлення міжгалузевих співвідношень в оплаті праці.

Для підготовки розділу «З питань оплати праці» проекту Генеральної Угоди на новий строк, 3 грудня 2018 року у ФПУ відбулись засідання профспілкової робочої групи і тристоронньої робочої групи. Профспілки наполягають на встановленні розміру мінімальної заробітної плати з 2019 року не нижче фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, розрахованого згідно з нормами чинного законодавства та, як це передбачено відповідними Конвенціями МОП, з урахуванням витрат на придбання або оренду житла, медичне обслуговування, освіти, сімейної складової та прогнозованого індексу споживчих цін.